

Od października 2026 r. rusza ogólnopolski program profilaktyki raka płuca finansowany przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Osoby z grupy podwyższonego ryzyka będą mogły bez skierowania skorzystać z bezpłatnej niskodawkowej tomografii komputerowej (NDTK). Pierwsze zapisy zaplanowano na drugą połowę października.

Według danych Krajowego Rejestru Nowotworów z 2022 r. w Polsce odnotowuje się rocznie około 20,7 tys. nowych zachorowań na raka płuca, a niemal 26 tys. osób umiera z jego powodu. Prognozy medyczne wskazują, że do 2029 r. liczba nowych zachorowań może wzrosnąć do 32,5 tys. rocznie.

Program ma ułatwić dostęp do badań przesiewowych pozwalających wykrywać zmiany nowotworowe na wczesnym etapie. Poważnym czynnikiem ryzyka jest palenie tytoniu - wiąże się z nim 85-90 proc. zachorowań.

Kto może skorzystać z programu?

Program jest skierowany do osób w wieku 50-74 lata spełniających określone kryteria. Pod uwagę brana jest historia palenia wynosząca co najmniej 20 paczkolet. Wskaźnik paczkolet oblicza się, mnożąc liczbę wypalanych dziennie paczek papierosów przez liczbę lat palenia.

Badanie co 12 miesięcy przewidziano dla osób w wieku 55-74 lata, które mają historię palenia wynoszącą co najmniej 20 paczkolet, a w przypadku byłych palaczy - nie palą nie dłużej niż od 15 lat.

W grupie osób w wieku 50-54 lata, poza tymi warunkami, wymagane jest występowanie co najmniej jednego dodatkowego czynnika ryzyka. Może nim być co najmniej dwuletnia ekspozycja zawodowa na określone czynniki środowiskowe, m.in. azbest, krzemionkę, nikiel, chrom, kadm, związki arsenu, spaliny silników Diesla, dym ze spalania węgla kamiennego lub sadzę. Uwzględniane są także ekspozycja na radon, określone wcześniejsze choroby nowotworowe, rak płuca u krewnych pierwszego stopnia oraz współistnienie przewlekłej obturacyjnej choroby płuc.

Badaniami objęte mogą zostać również osoby w wieku 55-74 lata spełniające kryteria dotyczące palenia, które zakończyły leczenie raka płuca i pięcioletni okres monitorowania po leczeniu, a także osoby posiadające zalecenie wykonania kontrolnego NDTK w ramach programu badań przesiewowych.

Jak wygląda badanie?

Ścieżka rozpoczyna się od wizyty kwalifikującej, podczas której lekarz przeprowadza wywiad i ocenia możliwość udziału w programie. Następnie wykonywana jest niskodawkowa tomografia komputerowa klatki piersiowej. Po badaniu podczas wizyty wynikowej lekarz omawia rezultat i wydaje dalsze zalecenia. Program przewiduje także kolejne badania kontrolne.

Przed NDTK nie trzeba wykonywać badania krwi ani być na czczo. Dawka promieniowania jest znacznie niższa niż przy standardowej tomografii klatki piersiowej, przy zachowaniu wysokiej jakości obrazu.

Wynik zawiera standaryzowany opis istotnych klinicznie zmian w płucach, śródpiersiu, sercu i naczyniach wieńcowych, ze szczególnym uwzględnieniem guzków płuca jako zmian mogących odpowiadać wczesnemu rakowi płuca.

Bezpłatna tomografia płuc dla osób z grupy ryzyka. Rusza nowy program profilaktyczny

Kategoria: Polityka Zdrowotna

Opublikowano: wtorek, 06, październik 2026 10:39

Ewelina Kocemba

Odsłony: 96

Źródło: pacjent.gov.pl